

Kainuun Etu Oy:n toiminnan päättymisen vaikutukset ja yhtiön hallinnoimien kansainvälisten hankkeiden uudelleen organisointi

129/00.04.01/2020

MH § 177

Kainuun Etu Oy:n omistajakuntien kunnan- ja kaupunginhallitukset ovat kesän ja syksyn 2020 aikana päättäneet olla uusimatta Kainuun Etu Oy:n osakassopimusta vuoden 2021 alusta alkaen. Kainuun Edun toiminnan loppuminen vaikuttaa Kainuun liittoon usealla eri tavalla riippuen liiton roolista Kainuun Edun hanketoimintaan:

- Kainuun liitto on toiminut osassa hankkeista rahoittajana (kansallista ja EAKR-rahoitusta)
- Kainuun liitto on toiminut kumppanina Kainuun Edun hallinnoimissa hankkeissa
- Kainuun Etu toimii koordinaattorina tai osatoteuttajana kv. hankkeissa, joita Kainuun Edun hallitus on esittänyt siirrettäväksi Kainuun liiton toteutettavaksi
- Kainuun Edun muutkin hankkeet liittyvät Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanoon.

Kainuun Etu Oy:lla on käynnissä hankkeita, jotka jatkuvat vuodenvaihteen 2020 – 2021 yli. Omistajakuntien päätös tarkoittaa, että vuodenvaihteen yli jatkuville hankkeille tulee löytää uusi hallinnoija tai keskeyttää ne. Omistajakunnat ovat kirjanneet päätöksiinsä toimivansa aktiivisesti sen hyväksi, että vuonna 2021 jatkuvat Kainuun Etu Oy:n hallinnoimat kehittämishankkeet siirtyvät tarvittaessa soveltuvasti muille hanketoimijoille ilman katkoksia niiden toiminnassa.

Kainuun liitto rahoittaa Kainuun Etu Oy:lle I4B - Ideasta bisnekseksi EAKR-hanketta, jonka kokonaisbudjetti on 1.093.700 € (EAKR-rahoitus 75 % ja kuntarahoitus 25 %) ja toteutusaika 1.9.2018 - 31.8.2021 sekä maakunnan kehittämisrahasta rahoitettavaa Arctic Lakeland Kainuu - tuotteistaminen ja pilotointi -hanketta, joka päättyy vuoden 2020 lopussa, mutta jota on suunniteltu jatkettavaksi käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa vuoden 2021 alkupuolella. Kainuun liitto varautuu jatkamaan po. hankkeen loppuun toteutuksen liiton omana toimintana. Kainuun liiton välittämän siltasopimuksen hankerahoituksen suuntaamisessa Kainuun Edun toiminnan loppuminen on otettu huomioon siten, että Kainuun Yrittäjät ry on ottanut hallinnoitavaksi ja toteutettavaksi Kainuun Edun alun perin suunnittelemaat hankkeet.

Kainuun Etu Oy on koordinaattorina tai osatoteuttajana yhteensä

seitsemässä (7) kansainvälisessä hankkeessa, joita rahoitetaan Interreg Europe tai Rajat ylittävän yhteistyön (Cross-border cooperation, Karelia CBC) ohjelmista ja jotka kaikki jatkuvat vuoden vaihteen 2020 – 2021 yli. Kainuun Etu Oy:n hallitus on pyytänyt Kainuun liittoa selvittämään mahdollisuuksiaan ottaa hallinnoitavakseen Kainuun Etu Oy:n kansainvälisiä hankkeita.

Kainuun liiton virasto on valmistellut maakuntahallitukselle esityksen Kainuun liitolle hallinnoitavaksi siirrettävistä Kainuun Etu Oy:n kansainvälisistä hankkeista. Esitys toimitetaan hallituksen jäsenille nähtäväksi hallituksen kokouksessa. Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas valmistelee ehdotuksen.

Kainuun etu on aktiivisesti hakenut ja onnistunut saamaan paljon EU:n kansainvälistä kehittämisrahoitusta maakuntaan. Kainuun liiton budjetissa ja henkilöresursseissa ei ole huomioitu Kainuun edun kansainvälisen toiminnan ottamista pysyvästi osaksi liiton toimintaa. Kansainvälisen toiminnan volyymin lisääminen edellyttää Kainuun liiton budjettiin lisäresursointia, mikä voisi aikaisintaan toteutua vuotta 2022 koskevissa raamineuvotteluissa syksyllä 2021.

Kainuun Edun ohella yritysten tarvitsemia neuvontapalveluja Kainuussa tarjoavat kunnat, Kainuun ELY-keskus ja TE-toimisto, Kainuun Yrittäjät ry sekä erityisesti maaseutuyritysten neuvontapalveluja Pro Agria, Maa- ja kotitalousnaiset sekä Leader-ryhmät. Kunnat ovat vahvistaneet omia yrityspalvelujaan ja ottaneet käyttöön sähköisiä yritystoiminnan kehittämispalveluja sekä yrityspalveluseteliratkaisuja. Kainuun Etu Oy:n yrityspalvelut ovat olleet pitkälti hankerahoitteisia ja niiden volyymi on vaihdellut hankevolyymin vaihtelun mukaisesti. Kainuun etu on ollut myös yritysten keskustelukumppani sekä tarjonnut yrityksille sparrausta ja vertaistukea, tämän kaltaisen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen on erityisen tärkeää monien yritysten taistellessa olemassa olostaan koronan luomien vaikeuksien keskellä. Koronakriisin vaikutuksesta yrityspalvelujen verkoston yhteistyötoiminta onkin tiivistynyt ja organisoitunut aiempaa systemaattisemmin Kainuun Yrittäjät ry:n koordinoimana.

Kainuun Etu Oy on tehnyt pitkään työtä investointien saamiseksi maakuntaan. Invest in Kainuu -toiminnan jatkuvuus Kainuussa pitää turvata. Kunnat (esim. Kajaani) ottavat entistä aktiivisemmän roolin investointien houkuttelussa. Invest in Kainuu toiminnan lisääminen osaksi Kainuun liiton normaalia budjettirahoitteista toimintaa edellyttää lisäresursointia budjettiin. Liiton ensi vuoden 2021 budjettiin tätä ei ole enää mahdollista lisätä. Investointikysymysten tuloksellinen hoitaminen korostuu myös Kainuussa seuraavien kolmen vuoden aikana, kun EU:n ja kansallisia korona-elvytysvaroja saadaan käyttöön. Jotta elvytysrahat pystytään hyödyntämään investointeihin, maakunnassa tarvitaan nopeasti toteutettavia investointihankkeita.

Kainuun Etu Oy on ollut vuosien ajan hankevolyyymiltään maakunnan suurimpia hanketoimijoita. Vuoden 2020 alussa Kainuun Etu Oy:n hankkeiden kokonaisbudjetti oli yli 4 miljoonaa euroa. Kainuun edun toiminnan päättymisen jättää Kainuun osaavien hanketoimijoiden joukkoon merkittävän aukon. Se pitää tavalla tai toisella kompensoida, jotta maakuntaan kohdennettavat EU:n ja kansalliset aluekehitysvarat saadaan optimaalisesti hyödynnettyä. Koronan elvytystoimet suuntaavat seuraavien kolmen vuoden aikana Kainuuseenkin merkittävästi kehittämisrahoitusta, joka pitää pystyä tuloksellisesti ja vaikuttavasti alueella hyödyntämään.

Vaikka Kainuun Etu oy:n toiminta loppuu, on selvää että sen työpanos ja tarjoamat palvelut elinkeinojen ja yritysten kehittämiseen, investointien edistämiseen sekä hankkeiden toteuttamiseen tulee jottenkin saada Kainuussa jatkumaan. Hankerahoituksen välittävän viranomaisen näkökulmasta on myös merkittävää, että hanketoteutus ei maakunnassa liikaa keskity, vaan hankevalinnassa säilyy terve kilpailu.

Kokouksessa keskustellaan laajemmin Kainuun Edun toiminnan päättymisen vaikutuksista maakuntaan ja niiden huomioimisesta Kainuun liiton toiminnassa. Maakuntaohjelmaan liittyen Kainuun Edun toteutusvastuulla on Invest In Kainuu –toiminnan lisäksi ollut Kainuun kasvurahaston valmistelu, jonka edistämisvastuu on kiireellisesti selvitettävä.

Lisätietoja asiasta antavat aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas puh. 040 574 0804 ja maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus käsittelee Kainuun liiton viraston tekemän esityksen Kainuun liitolle hallinnoitavaksi siirrettävistä Kainuun Etu Oy:n kansainvälisistä hankkeista, tekee siihen tarpeelliseksi katsomansa muutokset, päättää asiasta ja valtuuttaa Kainuun liiton viraston tekemään päätöksen toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Maakuntahallitus keskustelee Kainuun Edun toiminnan päättymisen vaikutuksista maakuntaan ja siitä, miten vaikutukset huomioidaan Kainuun kehittämisessä. Aiheesta saatu informaatio ja käyty keskustelu merkitään tiedoksi.

Maakuntajohtajan muutettu ehdotus kokouksessa:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Kainuun liiton viraston tekemän esityksen Kainuun liitolle hallinnoitavaksi siirrettävistä Kainuun Etu

Oy:n kansainvälisistä hankkeista ja päättää jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessa.

Maakuntahallitus:

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan muutetun ehdotuksen.

Merkittiin, että Kainuun Etu Oy:n hallituksen puheenjohtaja Seppo Räisänen oli kutsuttuna läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.
